5
Mijnbouw/Groningen

Aan de orde is het **VAO Mijnbouw/Groningen (AO d.d. 24/06)**.

De **voorzitter**:
We gaan verder met het VAO Mijnbouw/Groningen. O, ik dacht dat dit debat alleen met u, minister Wiebes, zou zijn, maar u doet het dus samen. Dan wachten we heel even op de minister van Binnenlandse Zaken.

Ik ga nu toch verder met het VAO, want de minister kan elk moment binnenkomen en staat hier voor de deur. Ik heet de minister van Economische Zaken en Klimaat van harte welkom en ik geef mevrouw Beckerman namens de SP het woord.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Dank u wel, voorzitter. Ik heb vier moties. Dus ik ga snel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de nieuwe norm NPR 2020 tijdens het zomerreces 2020 bekend wordt;

verzoekt de regering de norm niet in te voeren voordat de Kamer hierover heeft kunnen spreken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman, Nijboer, Van der Lee, Van Raan en Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 775 (33529).

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Mevrouw Ollongren, u heeft nog niks gemist. Deze is voor u.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat zo'n 250 gedupeerden in 2016 zijn gestart met "Heft in Eigen Hand" of "Eigen Initiatief", waarin zij zelf de regie kregen hun woning te versterken;

constaterende dat er zorgen zijn bij de bewoners over de voortgang;

verzoekt de regering in gesprek te gaan met de betreffende deelnemers, betrokken instanties en gemeentes en waar nodig te zorgen voor een passende oplossing,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman, Nijboer, Van der Lee, Van Raan en Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 776 (33529).

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Voorzitter. Dan de twee laatste moties. Die gaan allebei over de waardedalingsregeling.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat waardedaling van woningen in het bevingsgebied binnenkort gecompenseerd gaat worden door het IMG;

constaterende dat mensen die eerder door de NAM een te lage compensatie voor waardedaling gekregen hebben, zijn uitgezonderd van de nieuwe regeling;

verzoekt de regering het IMG bevoegdheid te geven iedereen die onvoldoende gecompenseerd is, opnieuw te mogen beoordelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman, Nijboer, Van der Lee, Van Raan en Kops. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 777 (33529).

Mevrouw **Beckerman** (SP):
En dan de laatste.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat waardedaling van woningen in het bevingsgebied binnenkort gecompenseerd gaat worden door het IMG;

constaterende dat de regeling door de gekozen systematiek voor een deel van de gedupeerden, bijvoorbeeld in Delfzijl en Midden-Groningen, nadelig uitpakt;

constaterende dat de hoogste bestuursrechter nog uitspraak zal doen over de waardedaling;

verzoekt de regering het IMG in overweging te geven de voorgestelde verbeteringen om de indicator aan te passen, over te nemen en haar beschikkingen hoe dan ook aan te passen aan het oordeel van de hoogste bestuursrechter,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Beckerman, Nijboer, Van der Lee en Van Raan. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 778 (33529).

Dank u wel.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Keurig binnen de tijd zelfs. Dan is nu het woord aan mevrouw Agnes Mulder namens het CDA.

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Ik begin met mijn motie, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat inwoners van Groningen net als de rest van Nederland in een veilig huis moeten kunnen wonen en de Meijdamnorm overal in Nederland hetzelfde dient te zijn;

constaterende dat de RUG concludeert dat de versterking door het werken met steeds veranderende NPR-normen tot vertraging van de versterking leidt;

constaterende dat de minister open staat voor een alternatieve route voor versterking zoals in Krewerd, mits de inwoners daar zelf ook voor willen kiezen als eigenaar van hun woning;

constaterende dat de minister werkt aan een blauwdruk voor een proces om een eerlijke en snellere versterking te bevorderen, waarbij de aanpak van de wijk Opwierde deze zomer de lakmoesproef vormt;

overwegende dat inwoners zelf het heft in handen moeten kunnen hebben bij de beslissing over hun eigen huis;

overwegende dat in Krewerd een pilot loopt met hoopvolle eerste resultaten: de versterking verloopt sneller en de bewoners lijken tevreden daarover te zijn;

overwegende dat volgens onderzoek van de RUG de bestuurlijke systeemwerkelijkheid en de belevingswereld van de inwoners in Groningen beter op elkaar aansluiten wanneer bewoners zelf aan zet zijn;

verzoekt de regering ruimte te bieden aan initiatieven waarbij inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen zelf regie kunnen nemen, zoals dat nu ook gebeurt bij initiatieven als Steendam-Tjuchem, Krewerd en de praktijkvariant, en aan de voorkant duidelijkheid te scheppen over waar de bewoner in zo'n traject op kan rekenen;

verzoekt de regering om ongelijkheid te voorkomen door daar waar mogelijk maatwerk samen met de inwoners clustergewijs naar straten, wijken, dorpen op te pakken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Agnes Mulder en Sienot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 779 (33529).

Mevrouw **Agnes Mulder** (CDA):
Voorzitter. We hebben een intensief debat gehad met de minister, want de versterking is natuurlijk volkomen vastgelopen. Daarom is iedereen op zoek naar hoe het anders kan en naar hoe de inwoners daarbij aan zet kunnen komen. De minister gaat daar van de zomer hard mee aan de slag. We zullen in september kijken waar dat toe heeft geleid. We wensen haar heel veel succes bij het samen met de inwoners oppakken hiervan, want de inwoners hebben dat verdiend.

Ik heb ook nog een andere motie ingediend bij een vorig debat over de NPR-norm. Die houd ik boven de markt. Eventueel kan ik die motie omzetten in een amendement bij de nieuwe versterkingswet. Ik hoop dat die versterkingswet er heel snel aan komt.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Mulder. Dan is nu het woord aan de heer Van der Lee namens GroenLinks.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Goedemorgen, voorzitter.

De **voorzitter**:
Goedemorgen.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Ik heb een motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de vergunningsaanvraag van de NAM voor aardgaswinning onder de Waddenzee tijdens de zomervakantie ter inzage wordt gelegd;

overwegende dat het wenselijk is dat betrokken omwonenden en betrokken medeoverheden voldoende gelegenheid krijgen om hier een zienswijze op in te dienen;

overwegende dat de zomervakantie een ongelukkig moment is voor een inzageperiode, zeker gezien het belang van deze vergunningsaanvraag;

verzoekt de regering deze inzagetermijn te verlengen of naar een later moment te verplaatsen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 780 (33529).

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
We hebben inderdaad een stevig debat gehad met beide bewindslieden. Ik hoor nog graag van hen op welke dagen in het reces ze het Catshuis hebben gereserveerd om met alle stakeholders een aantal knopen door te hakken. Met die stakeholders bedoel ik niet alleen de regio, maar ook het SodM, de Mijnraad en iedereen die de versterking vlot kan trekken. Dat geldt zowel voor het punt van de rolverdeling, wat relevant is voor de vormgeving in definitieve zin van de versterkingswet, als voor de hele discussie rond de NPR-norm, waar nu ook moties over worden ingediend.

Mijn suggestie is misschien wat gekscherend gebracht in het AO en nu weer, maar ik meen het echt serieus. Ik denk dat het echt cruciaal is voor een crisisaanpak dat er nu echt wordt doorgepakt en we niet van de ene discussie naar de andere gaan. Er wordt veel gepraat, maar er is te weinig actie. In die zin is er een heel serieuze ondertoon. Wordt zo'n sessie belegd en kunnen wij, nadat wij terug zijn van reces, duidelijke besluiten verwachten, die echt versnelling brengen in de versterking?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is nu het woord aan de heer Sienot namens D66.

De heer **Sienot** (D66):
Voorzitter. Ik heb geen motie, maar zal wel een paar vragen stellen en opmerkingen maken. Het woord "lakmoesproef" speelde een heel belangrijke rol in de afgelopen twee debatten. Het is misschien goed om even te vertellen wat Onze Taal daar nou eigenlijk over zegt. Het is een zelfstandig naamwoord en het betekent: doorslaggevende test. Dat is eigenlijk precies waar het ons om gaat, om te beginnen deze zomer op Wierden. Er moet echt een oplossing komen die niet alleen werkt voor de bewoners, maar die meteen ook een doorslaggevende test is om te laten zien hoe dit kabinet ongelijkheid ook in andere buurten samen met woningbouwcorporaties en gemeenten wil oplossen. Mijn motie daarover breng ik vanavond in aangepaste vorm in stemming. Ik verheug me op september, wanneer de minister kan vertellen dat er echt stappen gezet zijn voor de inwoners.

Voorzitter. Vervolgens is het heel belangrijk dat we de breuklijnen ook structureel aanpakken. Daar hebben we het ook veel over gehad. De ChristenUnie heeft daarover een goede motie ingediend die ik graag steun. We hebben het ook veel gehad over het thema "bewoners aan zet". Mevrouw Mulder heeft daar net misschien een wat lange, maar daarmee niet minder volledige motie over ingediend die ik ook van harte ondersteun. Ik denk dat we daarmee de thema's "lakmoesproef", "breuklijnen voorkomen" en "bewoners aan zet" goed hebben uitgewerkt naar aanleiding van de vorige debatten.

Voorzitter, ten slotte. Er is al vaak aandacht gevraagd voor psychische en immateriële schade. Voor ons staat voorop dat er gewoon vergoed wordt zonder eindeloze juridische strijd, ook bij immateriële schade. Mijn collega Dik-Faber zal daar straks mede namens ons een motie over indienen.

Mevrouw de voorzitter. Ik wil de bewindspersoon heel veel succes wensen en ben razend benieuwd naar het antwoord op de creatieve vraag van de heer Van der Lee.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Sienot. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw De Vries namens de VVD.

Mevrouw **Aukje de Vries** (VVD):
Dank u wel, voorzitter. Ook van mijn kant geen motie, maar wel twee punten die een vervolg zijn op het algemeen overleg dat wij gehad hebben. Allereerst de vergoeding van de immateriële schade en de waardedaling. Het is mooi dat dit nu van start kan gaan, maar er is nog wel een open eindje. Dat zijn de fiscale gevolgen daarvan, want dit kan wel degelijk gevolgen hebben voor box 3 en voor de toeslagen van mensen. Volgens ons is dat niet de bedoeling en ook onwenselijk.

Het is goed dat de minister heeft aangegeven dat hij gaat kijken naar een regeling. Wij vragen de betrokken ministers dan ook om zich in te zetten voor een goede oplossing en gaan ervan uit dat dat gaat lukken. We begrepen dat daar voor 1 september duidelijkheid over moet zijn. Wij wachten dat af.

Zonet heeft mevrouw Beckerman al iets aangegeven over het heft in eigen hand nemen en eigen initiatief. Er zijn enkele signalen van bewoners die zich inderdaad ongerust maken en onzeker zijn. Wij denken dat dat niet de bedoeling kan zijn. Zij maken zich druk over de vraag of het toch niet vertraging kan opleveren. Wij zouden het inderdaad goed vinden als de minister daar het gesprek over aangaat en als hij die duidelijkheid wel kan geven aan de bewoners.

Wij hopen dat dit voor eind september aan de Kamer teruggekoppeld kan worden.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Aukje de Vries. Dan geef ik nu het woord aan de heer Nijboer namens de PvdA.

De heer **Nijboer** (PvdA):
Dank u wel, voorzitter. De laatste moties wat mij betreft voor dit politieke seizoen, tenminste dat hoop ik. Het is wel mooi dat die over Groningen gaan. Het zijn geen nieuwe moties, maar de aanhouder wint.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat ook mensen die wonen rondom de zogenaamde kleine velden schade ondervinden en vaak in ellenlange procedures zijn verwikkeld;

verzoekt het kabinet ook voor die gebieden de omgekeerde bewijslast c.q. het bewijsvermoeden te laten gelden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Nijboer, Beckerman en Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 781 (33529).

De heer **Nijboer** (PvdA):
En dan de allerlaatste.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat ondernemers in Groningen getroffen zijn door een dubbele crisis;

overwegende dat steeds meer van hen aan ellende ten onder dreigen te gaan;

verzoekt het kabinet tot een overtuigende aanpak te komen om ondernemers tegemoet te treden en hen te ondersteunen om weer een toekomstperspectief op te kunnen bouwen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Nijboer, Beckerman en Van der Lee. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 782 (33529).

De heer **Nijboer** (PvdA):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Nijboer.

De heer **Nijboer** (PvdA):
Dan wens ik u alvast een goed reces.

De **voorzitter**:
Nou, ik zie u vannacht, en ik zie u volgende week ook nog, dus … O, u gaat op vakantie. Fijn, goed om te weten. Gelukkig staat het niet in de Handelingen.

Dan geef ik tot slot het woord aan mevrouw Dik-Faber namens de ChristenUnie.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Goedemorgen, allemaal. Ik heb gisteren een gesprek gehad met een aantal bewoners van Heft in eigen Hand en Eigen Initiatief, met mensen die in die trajecten zitten. Ik ben erg geschrokken van wat zij mij verteld hebben. Ik vond het best schokkend, omdat er verwachtingen zijn gewekt die niet worden waargemaakt en omdat er verschillen zijn tussen mensen die meedoen aan het ene traject of het andere traject. Dat zijn de breuklijnen waar we veel met elkaar over gesproken hebben. Ik vond het een indrukwekkend gesprek.

Ik ben nu even uit een andere vergadering gelopen. Ik ga er zo meteen ook weer naar terug. Mijn excuses daarvoor. Er wordt meegeluisterd door een medewerker. Ik ben speciaal even hiernaartoe gekomen om aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te vragen om deze zomer met mensen in gesprek te gaan, om te kijken wat we voor deze mensen kunnen doen, want dit is niet een kwestie van onwil. Het gaat erom dat mensen graag gehoord willen worden, dat er begrip is voor hun situatie en dat we als overheid zorgen dat mensen recht wordt gedaan. Ik denk dat dat het allerbelangrijkste is.

Ik heb op dit moment geen moties. Ik heb wel een aangehouden motie over herstel van breuklijnen in de samenleving en het toepassen van maatwerk. Die zal straks in stemming komen en is door verschillende collega's ondertekend. Ik heb een andere motie over immateriële schade. De heer Sienot refereerde er al aan. Hij zei dat hij niet wil dat mensen in juridische procedures komen. Volgens mij wil niemand dat. Die motie is ook breed ondertekend. Ook die motie is al eerder ingediend en aangehouden, maar die zal ik vanmiddag in stemming brengen.

Tot zover mijn bijdrage. En excuses, voorzitter, dat ik zomaar erin en eruit vlieg, maar elders in het gebouw is een debat gaande waar ik aanwezig moet zijn.

De **voorzitter**:
Dat begrijp ik.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Een heel korte vraag. Ik vond het een heel mooie oproep van mevrouw Dik-Faber over Eigen Initiatief en Heft in eigen Hand. Ik heb daar een motie over ingediend. Ik zou heel graag willen dat we Kamerbreed dat signaal afgeven. Dus ik wil mevrouw Dik-Faber in overweging geven om die motie mee in te dienen, zodat we gezamenlijk het signaal afgeven dat hier een oplossing moet komen.

Mevrouw **Dik-Faber** (ChristenUnie):
Ik vind het ook heel belangrijk dat er een oplossing komt voor deze mensen. Het lijkt me inderdaad wenselijk dat we met z'n allen die oproep doen, ook richting de minister. Ik weet niet of daar die motie voor nodig is. Ik zal er nog even goed naar kijken. In ieder geval is er ook vanuit mijn fractie een appel gekomen op de minister om deze mensen recht te doen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Dik-Faber. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt van 11.18 uur tot 11.28 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef de minister het woord.

□

Minister **Ollongren**:
Dank, voorzitter. Een paar vragen en een aantal moties waarover ik graag adviseer. Mij en het kabinet en collega Wiebes is veel succes gewenst, onder andere door mevrouw Mulder. Veel dank daarvoor. We zullen inderdaad ons best doen en de zomer ook benutten om zo veel mogelijk in gesprek te zijn en te blijven, ook met bewoners en de verwachtingen waar te maken. Ik heb in het AO gezegd: Ik ben ook maar een mens. Maar aan mijn motivatie en inzet zal het niet liggen, zeg ik tegen mevrouw Mulder.

De heer Van der Lee kwam terug op het Catshuis. Ik zie echt wel wat hij daarmee bedoelt. Want ik denk dat hij eigenlijk wil zeggen: bent u nou voldoende in overleg met alle partijen die hierbij betrokken zijn, van de SodM en de NAM tot en met de bewoners en uiteraard de regiobestuurders? Het antwoord is: ja, want dit kan niet zonder overleg. Niemand kan dit alleen, we moeten dit echt samen doen. Dus die urgentie en die crisisaanpak wil ik echt blijven uitstralen. Daarvoor zullen we ook het gesprek voeren. Dat zullen meerdere gesprekken zijn in meerdere samenstellingen. In het vorige bestuurlijk overleg waren bijvoorbeeld SodM ook aanwezig en de maatschappelijke organisaties. Daar gaan we mee door. Ik zou dat niet exclusief in het Catshuis willen doen, al was het maar omdat wij ook graag naar het Noorden gaan zo nu en dan. Maar de gesprekken zullen worden gevoerd en uiteraard zal de Kamer daarvan op de hoogte worden gehouden.

Voorzitter, volgens mij waren dat de vragen. Andere vragen, ook van mevrouw De Vries, hebben ook betrekking op moties die zijn ingediend, dus daar kom ik dan op. Als ik een motie dus oversla, is dat omdat collega Wiebes daar zo over adviseert.

Om te beginnen de motie van mevrouw Beckerman, die de regering verzoekt in gesprek te gaan met de betreffende deelnemers. Dit ziet op Heft in Eigen Hand. Daar zijn zorgen, ik heb het gehoord en ik vind dat we deze signalen serieus moeten nemen. Ik vind dat we dat gesprek met elkaar moeten voeren. Ik heb ook mevrouw Dik-Faber zonet gehoord die speciaal daarvoor was gekomen. Het allerbelangrijkst voor menen is soms inderdaad dat ze het gevoel krijgen dat er écht naar hen wordt geluisterd. Dat vind ik ook heel erg belangrijk. Dus ik kan niet toezeggen dat we exact datgene wat de bewoners precies verwachten of verlangen ook precies zo kunnen leveren, maar ik kan wel zeggen: ja, we voeren dat gesprek, we nemen uw zorgen serieus, als er knelpunten zijn moeten die worden opgelost. En het is eigenlijk al erg genoeg dat deze bewoners daar helemaal voor naar Den Haag moeten komen om dat punt te maken. Mevrouw Beckerman en ik zijn het vaak oneens, ook op andere dossiers, maar over deze motie van mevrouw Beckerman zou ik heel graag het oordeel laten aan de Kamer.

De **voorzitter**:
Dat is de motie op stuk nr. 776, neem ik aan?

Minister **Ollongren**:
Precies.

De volgende motie waar ik iets over zeg is de motie op stuk nr. 779 van mevrouw Mulder en de heer Sienot. Ik lees hier dat de regering wordt verzocht om een aantal zaken te doen die we ook benoemd hebben in het algemeen overleg en het notaoverleg. Zorgen dat bewoners zo veel mogelijk zelf regie kunnen voeren. Een aantal voorbeelden wordt genoemd. Die heb ik ook genoemd in het AO. De praktijkvariant, duidelijkheid scheppen, zo veel mogelijk aan de voorkant, ongelijkheid voorkomen, maatwerk en clusterwerk. Dat is wat hier in de motie staat. Ik laat mij om die reden overtuigen door de intenties van de indieners. Dat zijn ook onze intenties. Ik laat het oordeel graag aan de Kamer.

Voorzitter. Er is nog een aantal moties dat al was ingediend en waar nog een aantal wijzigingen in zitten, maar die zijn hier niet opnieuw aan de orde gesteld, dus ik denk niet dat ik daar nog verder op in hoef te gaan.

Ik kan u suggereren het woord te geven aan de heer Wiebes.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan wachten we heel even tot het katheder is schoongemaakt. Dat moet ook gebeuren. Anders krijgen we heel veel mails van burgers die meekijken.

Minister **Wiebes**:
Voorzitter. Ik begin met de moties. Mevrouw Beckerman diende de motie op stuk nr. 775 in. Met verwijzing naar het debat, waarin ik heb gezegd dat over veiligheid niet onderhandeld kan worden, moet ik die ontraden.

Ook voor de motie op stuk nr. 777 om oude gedupeerden rechtvaardig te compenseren, moet ik naar het debat verwijzen, maar ook naar de wetsbehandeling. Schades kunnen niet opnieuw worden beoordeeld. Daarom moet ik deze motie ontraden.

De motie van mevrouw Beckerman op stuk nr. 778 verzoekt eigenlijk twee dingen. Zij verzoekt mij het IMG in overweging te geven de voorgestelde verbeteringen over te nemen. Dat doe ik niet, want dan treed ik echt in de onafhankelijkheid van het IMG en kom ik gevaarlijk dicht bij het beschadigen van datgene wat we juist proberen te beschermen. Het tweede verzoek is om beschikkingen hoe dan ook aan te passen aan het oordeel van de hoogste bestuursrechter. De term "hoe dan ook" kan heel breed gelezen worden, maar in beginsel is het ongebruikelijk om als een hoogste rechter ten aanzien van een uitspraak iets zegt, dat met terugwerkende kracht te doen. Maar ik moet zeggen — ik denk dat ik dat met mevrouw Beckerman eens ben — dat dat hier met betrekking tot het model-Invisor misschien wel passend zou zijn. Dat betekent wel dat ik de motie in deze vorm moet ontraden. Maar zou mevrouw Beckerman mij oproepen om specifiek ten aanzien van het model-Invisor bij het IMG onder de aandacht te brengen om te bezien wat de mogelijkheden zijn om dat te wijzigen, indien de situatie zich voordoet dat de hoogste rechter bepaalt dat het model van Atlas hier niet gebruikt had mogen worden maar het Invisor-model wel, zou ik de motie oordeel Kamer kunnen geven. Ik snap haar tweede verzoek namelijk.

De **voorzitter**:
Een korte vraag, mevrouw Beckerman.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Ik zal de motie aanpassen zodat zij oordeel Kamer kan krijgen.

De **voorzitter**:
Is dat zo?

Minister **Wiebes**:
Dat hangt natuurlijk van de aanpassing af, maar ik denk dat ik net niet alleen sympathie heb getoond voor het tweede deel voor het dictum, maar ook wat gebruiksaanwijzingen heb meegegeven. Dat wacht ik dan nog even af, maar daar heb ik dan nog wel vertrouwen in. De heer Sienot vindt het allemaal heel grappig, zie ik, maar de motie van mevrouw Beckerman is diep serieus.

De motie-Van der Lee op stuk nr. 780 gaat over de inzagetermijn winning Waddenzee. Ik snap de achtergrond daarvan en wil deze motie aan het oordeel van de Kamer laten.

Ten aanzien van de motie van de heer Nijboer op stuk nr. 781 over het wettelijk bewijsvermoeden moet ik naar het debat verwijzen en de motie ontraden.

De motie op stuk nr. 782 van de heer Nijboer over de overtuigende aanpak voor ondernemingen is ingewikkeld, want dit is een heel algemeen iets wat mij strikt genomen oproept om de ondernemer tegemoet te treden bij leegstand in winkelstraten, het virus en commerciële problematiek in het algemeen. Ik neem aan dat de heer Nijboer dat niet bedoelt. Ik neem aan dat hij bedoelt dat de schadeafhandeling specifiek ten aanzien van ondernemers voortvarend moet worden uitgevoerd. Ik neem aan dat hij dat bedoelt, want dit is een soort algemene hulpvraag voor alles. Ik denk dat hij nu misschien inperkingen wil aanbrengen, zodat ik nog even goed over het advies kan nadenken.

De heer **Nijboer** (PvdA):
Het is niet alleen schade, hè? Het is natuurlijk ook derving en dat je geen mensen kunt ontvangen omdat je gebouw of je horecazaak dicht moet. Het is dus wat breder dan alleen schade, maar daar doelde ik inderdaad op.

Minister **Wiebes**:
Het schadebegrip strekt zich uitdrukkelijk uit tot dat soort dingen, dus wat mij betreft is dat uitdrukkelijk wél schade. Ook commerciële schade is schade. Ik neem aan dat het daarmee dus gaat over de afhandeling door IMG van de schade in brede zin van ondernemers. Daarmee geef ik de motie oordeel Kamer, met dat begrip van de motie.

De **voorzitter**:
Dank u wel.

Minister **Wiebes**:
Verder voel ik mij geschraagd door de woorden van mevrouw De Vries om te proberen het gesprek met mijn collega's over de fiscale aspecten van de schadevergoeding voortvarend af te ronden op de door haar zo gewenste wijze.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit VAO.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Over de ingediende moties zullen we vannacht stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: **Bergkamp**